

El rellotge d'arena

POR **Rosa Planas**

El joc dels símbols

Què és un símbol? De què ens serveix en un món dominat per la imatge? Quantes realitats s'oculten rere una manifestació simbòlica? Preguntes de difícil resposta però que podem trobar en els diccionaris de símbols que existeixen. Els més coneguts el de Juan E. Cirlot i el molt més extens de Jean Chevalier i Alain Gheerbrant. L'interès sobre la matèria no ha faltat mai, ja que no és possible el cinema, la narrativa, la poesia, ni cap manifestació artística o cultural sense que hi entrin en joc els símbols.

● **Un nou text ens arriba:** *Diccionari dels símbols* (Fragmenta, 2021), de la mà de dos figures cabdals de la història moderna: Mircea Eliade i Ioan Petru Coulianu. Ambdós romanesos i ambdós professors de la universitat de Chicago, la més important del món en el tema de la història de la Religió i de les disciplines que l'envolten. Els professors Eliade i Coulianu dedicaren llurs vides a fer conèixer el poder que sobre l'ésser humà han exercit les religions, els seus rituals i les formes d'organització social. Aquest camí hauria estat intransitable sense la presència del símbol. De fet, la

realitat no tindria cap sentit si no li haguéssim concedit una representació simbòlica. Pensam i creixem a través d'una xarxa complexa de relacions i analogies, de ponts entre allò que som i allò que interpretam.

● **Els diccionaris**, avui tan abandonats per la docència, serveixen per connectar les antenes amb la xarxa de significats i definicions, que posen a l'abast una estructura per a comprendre. Cal tenir-los a casa, consultar-los, fer-los amics, sobretot si són enciclopèdics, rics en matèries i absorbents com esponges. Llegir-los amb l'esperit obert, sense prejudicis, ens pot conduir a universos molt més plens de riquesa que una mala novel·la o un poema feixuc. Trobar en l'entrada «aigua» que

existeixen aigües primordials abans que qualsevol altra forma sòlida alimenta no sols la curiositat sinó també l'esperit científic. Si peregrinam a l'interior del diccionari de símbols trobarem com s'associa el dol amb els cabells i entendrem el perquè, abans d'acomiar-nos d'un ésser estimat, n'hi tallam un floc per a conservar-ne el record. Si avançam una mica més, descobrirem la relació entre el creixement de les plantes

i el cos humà, en una cadena d'associacions definitiva, on la realitat és el mapa on tot es relaciona i on la vida es manifesta amb plenitud. Si cercam el centre del món, el trobarem més enllà del caos i si volem pujar a l'arbre del sol, també hi trobarem el camí.